

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik minden hétfőn. ELOFIZETÉSI ÁR: egész évre 8 K., fél évre 4 K., negyed évre 2 K., egy hónapra 1 K. Egyes szám ára 16 fillér. — Nyílttér sora 40 fillér.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Dr. NAGY BÉNI ügyvéd.	SZERKESZTŐSÉG Dr. Nagy Béni ügyvéd irodája Csikszeredában, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.	KIADÓHIVATAL: „Székelység” könyvnyomdája Csikszeredában, hová a hirdetések, nyílttér közlemények, előfizetési pénzek stb. küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetési díjak olecsón számítatnak.

A faképnél.

Ideges az uralkodó család, ideges az országház, ideges a kormány, idegesek a miniszteriumok. — Az ember egy szabad szót, egy őszinte megjegyzést nem kockáztathat, hogy azt egyik vagy másik ellene irányzott törekvésnek ne tekintené.

És ennyi idegesség között, hogy ne volna ideges maga a sajtó is! — Sehol egy ép eszme, sehol egy komoly indítvány. Egyik elégedetlenkedik, a másik békit, takargat, és mindnyájának célja az, hogy az agyon dicsért kormány felsüléseit mentesse, s igaza van annyiban, hogy az mégis csak jóhiszemű független emberekből áll, s ez a szégyenletes meddőség nem az ő mulasztásaiból keletkezett.

Pedig politikában jóhiszeműség nincs, és abban hibája a koránynak, hogy midőn munkára vállalkozott ezt elfeledte. Most nem kelene tussolni, takargatni semmit az ország előtt, nem kellene pirulnia saját erőtlensége miatt, mert azt nem fogja elhinni senki, hogy vállalkozása csak a darabontok visszaszorítására és nem némi engedmények kieszközlésére is irányult. Hyent feltenni független ér-

zelmű emberekről nem szabad. — És mégis mit tapasztalunk, nemcsak engedmény, jogok elismerése nincs, hanem az abszolutizmus hullámai hovatovább nagyobb gyűrűket vetnek.

Hát bizony úgy látszik szöröszóra teljesülni fog a mit előre hirdettünk, s a miért helyi laptársaink szörnyen megaprehendáltak. Eredmény a darabontok elűzése, hibátlan emberek ok nélküli zaklatása, de az eddigi kormányok nyomdokainak taposása, egy kis alkotmányos mezbe bujtatott abszolutizmus, és egyéb semmi! mert az időközben változott politikai fel fogás az ígéretet lekötve tartja.

Szörnyűség az a játék, ami évtizedek óta velünk történik. Ugyan mondják meg tisztelt államférfiaink, hol van az a régi vármegye, mely az országot ezer éven át mégis csak fentartotta? Vagy legalább hol van Deák Ferencz vármegyéje, úgy a hogy ő azt 1867-ben biztosította? Aki tudja ennek a jelentőségét, s mégis részese volt a jogfosztásnak, annak többé hazafi nem lehet a neve bármely magas polcon álljon is az.

Addig addig játsztuk az alkotmányosdit, hogy kormányaink évről-évre ledöntöttek egy bástyát a vármegye szilárd épülete mellől, hol egy

kézsorításért, hol egy magas kitüntetésért, s most az éveken át így megtépászott alkotmányunk keressük a biztosítékait. Azt várjátok! Bécsben marokba nevetnek az ilyen kívánságokra s ha mégis sürgetni merik, sarkon fordulnak. Igaza van Ugron Gábornak, inkább százszor mondjon le a miniszterium, de ne tegye ki az országot idegen tanácsadók szeszélyének s az ebből folyó állandó megaláztatásnak.

Ez az örökös alkudozás elepeszti a nemzet energiáját, az untalan megismétlődő egyezkedés csak annak szabad, a kinek még feladni valója van, de nekünk már nincs mit dobni, a moloch szájába. Inkább vegyék el ami kevés még van, hiszen ahoz már szokva vagyunk, de önként fel ne adjuk, mert azt szép szerével soha vissza nem szerezhetjük. 1867. óta rák módra mindig csak hátrálunk, s ha nagy néha valamely verőfényes napon a felénk tartott csálekhez közeledtünk, csak nagy nehezen kerülhetük a kézügyben tartott hálót.

Ez az állapot már nem élet, nem is tengődés, hanem tehetetlen vergődés. Bátorságunk nincs, mert azt megtörte a sokszor megismétlődött rémlátás; akaratunk nincs, mert azt megölte a féltékenység; erőnk nincs, mert

azt elszibbasztotta az a sok erőszakos törvény, melyet megfélekezésünkre gondoltak ki. Bátorság, akarat és erő nélküli kuldus nép vagyunk bizony mi, a kitől még az alamizna krajcárt is gunynyal tagadják meg.

Hol van ösiségünk, hol van vagyunkkal, természetvényeinckel való szabad rendelkezési jogunk, hol van megerendszerünk, hol van erős községháztartásunk, hol vannak az életünket örökre biztosító közhelyeink, hol van italméresi jogunk, hol van erdőségeink stb. stb. azok a lekicsinyelt ősök mégis csak mélyebben beláttak a jövőbe, mint mostani modern államférfiaink.

Kötött vagyunk nélkül kibujdosunk Amerikába, Oláhországba, mert itthon magasra csigázott adóinkat sem kereshetjük meg, természetvényeinck szabad felhasználását korlátozza a fiáncz, mert a jog az állam számára le foglaltatott; megerendszerünk egyre jobban megnyirbálva lesz, mert 1905. és 1906-ban még megcsontkítva, békóba verve is erőseknek bizonyultunk; községháza tartásunk megbénított, mert a független szabad emberek számát nevelte; közhelyeink nincsenek, mert ez a szocializmus utjában áll, pedig erre a lazaróni tömegre az abszolutiz-

A „SZÉKELYSÉG” TÁRGÁJA.

Visszapillantások.

(Folytatás.)

Azonban ez a szerencsétlen küzdelem nemcsak ezen az uton fejlődött ki, mert itt a józan belátás mégis csak mérsékelte volna a nem minden ok nélkül felingerelt kedélyeket. Más faktorok közrehatása volt, mi mindinkább elkeserítette a különben is feltűzött szenvedélyeket s talán a hasonlóra törekvő vágy is közbejárt.

Tudjuk ugyanis, hogy a fényes képviselői állásnak meg vannak a maga fénytelen terhei. Az emberi gyarlóság egyik el nem ítéhető kénővőse a vagyon utáni vágy. És mert egy képviselőházat nem szabad csak mágnásokból és milliósokból összeállítani s nem szabad onnan kizárni azon vagyontalanabb nemzeti tekintélyeket, kik szóval, tettel a hazának dicsőséget szereztek s hivatva vannak azt jövőben is fentartani: ha saját viszonyaikhoz mérten nem elég az a napi zsold, mi a képviselő szükséges megélhetését biztosítja s így utalva vannak más segély források felkeresésére, ebben nem lehet semmi gáncsolni való. Ugy kell lenni, hogy e források a kormányzat körében vannak, ott buzognak fel legcalogatóbban s ha azok, kik arra ráutalva vannak, tisztességes szerszámmal és

kellő mérsékeltéssel abból meritenek, ugyan ki itélné el! De akkor, midőn e források nedve szertelen dőzsölésre használtatik, vagy épen érdemellenek által állandóan és úgy lefoglaltatik, hogy a munkában eltikkadtak üdülésre sem merithetnek abból: ugyan kibem ne ébredne fel a sértett emberi gyarlóság? Szó sincs róla, voltak és lesznek is puritán jellemek, kik inkább elepednek szomjuságukban, semhogy azokból meritsenek, de mindkét táborban nagy azok száma, kik arra vannak utalva s kik fel is használnák a tisztességtelenség minden bélyege nélkül. De ha egyik rész leszorítja a más, ugyan hogy ne fejlődnek ki abból a megtorlás minden lehető legkellemetlenebb alakban!

Ez a küzdelem az, mi az országházban az ellentéteket ellenségeskedéssé fejlesztette. Egyfelől a vezetés sokban nem helyeselhető iránya s az ellenőrző faktorok ide vonatkozó jogos indítványainak megokolatlan merev visszautasítása; másfelől a mindnyájunk tulajdonát képező közös forrásnak egyoldalú, mondhatjuk pártérdekből történő lefoglalása s a vezetésnek emiatti támadása. Oly okok, melyek a múltban, most és a jövőben is az uralkodó rendszer alatt mindig akadályul fognak szolgálni az ország jogos igényei kielégítésének.

Ezekből láncolatosan következett a két tábor széttagolása. És itt már a részletek játszták nyíltan a főszerepet. Egymással

vesztek össze az irányításban és egymással vesztek össze az ellenőrködés helyességében. És ez az, ami az ország szívverését gyöngítette és gyöngíteni fogja mindaddig, míg a pártérdek az elvi magaslakok bástyájáról az alagutak őrzésére süllyeszteszik. A Lónyai, Bittó, Tisza, Weckerle I. és a Bánffy kormányokat ez ugrasztotta szél, az alkalmazkodó, önállótlan Széll Kálmán kormányt ez omlasztotta össze, Tisza István erőszakosságait ez törte meg s nem is szólvá Fejérváryról, ez fogja megsemmisíteni a Weckerle II. kormányát is, mert nem purifikál, hanem ártatlan embereket üldöz és zaklat ok nélkül, míg saját teremtményeit, még ha nem elég szeplőtlennék is, előtérbe tol, a mi jó adag komikum mellett, bizony rohadásra mutat.

Említettük, hogy már Andrássy alatt megkezdődött a szászok faji dédelgetése s midőn ennek a cirkumspektus kicsi nációnak az élvezett kővér ekstravurstok meghagyattak, nemcsak hanem egyre külön kiváltságokban részesítették, sokan voltak magában a Deákpartban, kik ezt nyíltan helytelenítették. Első lépés a széttagolásra. Ez felbátorította a többi nemzetiségeket s előbb Lónyai, később a sárközi kis szolgabíró Bittó alatt mind merészebb követelésekkel léptek fel. A tótok kivétel nélkül kormánypartiak lévén, helyi érdekű kedvezményekért settenkedtek s azokat meg is kapták; azután egy kis országos elnézésért könyörögtek s az sem vonatott meg tőlük.

Jöttek az oláhok egyelőre duzzogva, morogva. Nem volt jó semmi, nem tetszett semmi, de nem mondták meg, hogy mi kell. Hanem aztán a mikor a konventikulumok függőnye szétlebbent, pártkülömbőség nélkül indignálódva látta Magyarország józan közvéleménye azt az éktelen cinizmust, melylyel kimondatott, hogy nekik épen csak Magyarország kell! Mileticsnek és az eszes Politnak egy kis Szerbia vált volna be. Szóval mindenki külön részt követelt Magyarországból. Csak a magyar és székely méltózott el az események felett, mert a tapintatlan kormányok az életbiztosítási engedmények osztogatásában odáig mentek, honnan hosszú évtizedek alatt sem lehet visszatérni. Csak a magyar és székely méltózott el az események felett, mert az ellenőrködés nem felett meg a kívánalmaknak, a mellőzés bosszujja s a sértett ambíció gögje uralta azt.

Mig a kormánypárt és ellenzék így elődött önmagán s a felosztás jeleit napról-napra mindkettő nyilvánvalóbbá tette és mig a kormánypárt kihasználta emberei a megmentés eszközeit hiába keresték s tehetetlenségét a Bittó-féle botlások mind jobban elárnlák: elérkezettnek látszott az az idő, melyben a már régebbi szükségességnek elismert elvi ellenzések felfüggesztésével, az akkori balközép fuziója mentse meg az országot a másképp ki nem kerülhető hajótöréstől. A közeledés megtörtént Gyczy Kálmán pénzügyministerségével.

(Folyt. kov.)

musnak égető szüksége van; italméresi jogunk nincs, mert az erőteljes községek a hatalomnak sohasem lesznek eszközei; erdőségeink nincsenek, mert a székely faj már nem tagja szt. István koronájának, ezt az egyedül biztos fentartási eszközt is ki kellett csavarni kezünkől hamis ürügyök alatt, mintha bizony annak kétszáz ezer forintnyi összegnek, amit erdőrendezés, kezelés, őrzés és erdősítésért fizetünk, valami megfelelő ellenszolgáltatásban részesítenénk. Bizony ezt szomorúan mutatják kivágott, letarolt kopár területeink és szomorúan igazolja, az a magas épület és tűzifa ár, mely ma-holnap földalatti lakásokba kergeti a szerencsétlen székely fajt.

Megjött az erdőség értéke! — Ugyan hol van ma már tömegerdőség? Megjött az erdőség értéke, de nem az állami kezelés hozta meg azt, hiszen a százados megtakarítások rohamosan levágattak, sok elpazarottattak. Meghozta biz. annak értékét a terjedő szükséglet, mint a cipőnek a nadrágnak az élelemnek és ha nem kellene haszontalan célokra elfecsérelnünk, évenként gazdagabbak volnánk kétszáz ezer forinttal. Hanem ezért másban keressük a kivándorlás okát.

Igy jutottunk el a faképhez s ott hoppon maradtunk.

Rakoneatlankodás.

Csikszereda, 1907. június 15.

Vajda, a hirhedt oláh agitátor és országgyűlési képviselő becsempész az országgyűlési tudósítóba egy értelmes magyar gyalázó verset. Országos botrány kél nyomában. Az elégtételt nem akkor veszik meg rajta, mikor tetten érik s mikor a hazafias türelem megszakadásának minden lehető fékvesztettsége indokolt s így jogosult lehetett volna. Hónapok múltán, akkor, midőn már a Ház a megkövetésen is szóval túl van, történik meg, hogy egy néhány „fogjatok meg, különben agyonütök valakit” elveket követő ember kikergeti az őt meg nem illető helyről, a magyar parlamentből, melyet meggyalázott.

Nem vitatkozunk azon, helyesen történt-e mindez vagy sem. Majd a mentelmi bizottság határoz a kérdésben. Bizonyára úgy, hogy a mentelmi jog ebben az esetben megsértetett, mert törvény szerint másképp nem határozhat. A közsabadságot és törvényt egyformán meglehet sérteni mindenféle emberen. Tekintet nélkül arra, hogy ellensége-e a hazának, avagy annak apostola.

Ennek nyomán most az oláh mozgolódás teljes erővel lépett fel. A mártíromság címén dühösebb ellenségei lettek a magyar nemzetnek, mint valaha.

A jelenségek nap-nap után észlelhetők. Nincs oly képviselőházi ülés, a melyen ebből kifolyólag incidensek ne történnének. Hol egyik, hol másik oláh apostol, támaszkodva a náluk eddig hiányzó, de véletlenül most már meglévő törvényes alapra, határtalan

merészséggel vágja a nemzet szemébe, hogy letért a törvényesség útjáról.

De nemcsak a képviselőházban nőttek nagyra, hanem kint a perifériákon is megindult az aknamunka és izgatás. Brassóban, az állami főreáliskola torna ünnepén a Himnusz-éneklése alatt az oláh diákok tüntetőleg fejükre csapják a kalapot. Bukarestben nagy gyűléseket tartanak, melyeknek célja a magyarországi oláhság állandó izgatása és irányítása. — A görög keleti román metropolita a nem állami tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslat szentesítése ellen, mely a képviselőházban már megszavaztatott, egyenesen feliratot intéz a koronához, helyesebben, az ők szemüvegükön nézve a dolgokat: a császárhoz. Mint a magyar állam szuverenitása ellen irányuló akció, egyenesen törvénybe ütköző, államellenes izgatás, melyért volta-képen az ügyészségeknek kellene fellépnie. És így tovább... Minden vonalon folyik a magyar nemzeti eszme ellen az izgatás és alatomos munka. Csak a szarvakat kellett nekik megadni, a döféshez azonnal és kitűnően értenek.

Mindebben az elszomorító tényekben a legelszomorítóbb csupán az, hogy most kell történnie. Most, mikor a magyar alkotmány megerősítésének és a magyar jelleg önállóságának és hatalmának kidomborításáról beszélünk boldog, boldogtalannak.

A régi meggyalázott, szétugratott, hazaárulónak bélyegzett szabadelvű kormányok idején miért nem voltak efféle események felszinen? Korántsem akarjuk annak érdemeit a mostani nemzeti kormány kilátásban lévő és eljövendő érdemein felülteni, azonban az az egy kétségtelen már most, hogy a régi kormányok legalább egy arasznyival túlláttak az orrukon.

Egyszerűen úgy végezték a kormányzati feladatot, hogy a parlamentbe nemzetiségi képviselő nem jutott be. Ha pedig nem jutott, az sem volt, aki bajt és zavart csináljon és a nemzet tevékenysége, erőforrása nem volt lekötvé oly irányok szánására, melyek a kellemetlenség mellett csak erőfogyasztással járhatnak.

A mostani koalíciós kormány azonban nem mondjuk, hogy paktált, de valószínűleg nagy erejének tudatában megengedte magának ezt a nagy luxust, hogy újabb bajt vegyen a nyakába.

Nem tudjuk, hogy a luxusnak mi lesz végeredménye. Az azonban bizonyos, hogy sokkal jobb lett volna elkerülni. Ha a régi hazaáruló kormányok tudták az elkerülés módját, bizonyára ez is kölcsön kaptak volna ilyen kérdésekre a szükséges recipét.

Jövőre nézve intő példaként és szelid figyelmeztetésül jó lesz mindezeket számításba venni. Elég bajunk van önmagunknak is, újabbat szándékosan és hacsak valahogy ki lehet kerülni, ne csináljunk még. Böven elég, ha egymás közt verekedünk; a nemzeti-ségeket pedig a veszekedésből kihagyjuk. Legfőbb dolog pedig az, ha a paktálást kerülni, mert régi évszázados tapasztalat, hogy minden paktálásért csak a nemzet fizetett állandóan busás árakat.

Közegészségügy.*)

A tüdővérzésekről.

Irtá: Okolicsányi-Kuthy Dezső dr., egyetemi magántanár, az Erzsébet-szanatorium igazgató-főorvosa, a „Tuberkulózis” szerkesztője.

Tüdőbeli vérzések egynehány, aránylag ritkább kóralaktól eltekintve, főleg a tüdő-tuberkulózis részjelenségeként fordulnak elő, sokszor már a betegség legkezdetibb szakában. Ilyenkor mint a derült égből lecsapó villám hat a vérkőhögés eredménye: a skarlátpiros, finom habbal kevert vér megjelenése az egyébként még magát betegnek sem érző egyénre, neki és környezetének rendkívül ijedelmet okozva. Holott a „vérkőpés” a tüdővész e korai szakában életveszélyt egyáltalán nem képez, (az egy-két vérkőhintés után rendszerint már csak vércsikos köpet jelentkezik, a vérzés el nem hatalmasul), sőt nem ritkán a lappangó súlyosabb bántalom első alarm-tünete-lévé, olyan szolgálatot tesz a magával, testi épiségevel komolyan törődni óhajtott betegnek, mint a minőt a tábor peremén felállított őrszem riadó-lövése a nyugovó, veszedelmet nem sejtő seregnek. Későbbi szakában, ha gyógyulásra bírható nem volt, súlyosabb vérzések jelentkezhetnek, napokon át nagyobb mennyiségű (egy-egy nap több deciliter) vér felkőhögésével, a vérzés konok, makacs fennállásával, megfelelő kezelés mellett is heteken át, olyan vérkőhögési roham azonban, a mely az életet közvetlenül fenyegetné, még ez esetekben is aránylag nagyon ritka.

Az első segély szempontjából a kezdeti szak vérkőhögéseivel kell főképpen foglalkoznunk, mert a tapasztalt tüdőbajos rendszeren jól ismeri már a viselkedés módját, a mely tüdővérzés esetén javára válik.

A legfőbb parancsolat, hogy megijedni a „vérkőpéstől” nem szabad. Nincs is rá ok. Közvetlen életveszély ugyszólván ki van zárva, a vérzés maga megfelelő magatartás mellett többnyire könnyen szűnik s ha a beteg tudomásával volt bajának, akkor a vérzésben csak annak egy tünetét látja, de nem új bajt, ha pedig nem tudta az egyén, hogy beteg, akkor szinte örölnie kell, hogy valami elárulta ezt neki, megnyitotta számára a fölismerés és segítségkeresés útját s az alattomos természetű kór nem rágódhatik észrevétlenül az élete fáján. A régi tüdőbajos pedig abból, hogy újra vért köhög, csak azt következtetheti, hogy baja még el nem múlt, a mit egyébként is elárul neki a betegség többi főnnálló tünete, köhögés, gennyes köpet stb.

A beteg tehát elsősorban is ne ijedjen meg. A környezet meg nem kevésbé véssze ezt eszébe, mert a betegnek nem aggodalmas arcokra, hanem megnyugtató, bátorító szóra van szüksége.

A lelki nyugalom mellett legfontosabb a tüdővérzések betegre nézve, hogy sürgősen tökéletes testi nyugalmat is biztosítsunk neki. Szoros ruháit megbontva, fektessük le, hogy köpni tudjon, fejét kissé magasabbra helyezve. A betegnek a beszédet abszolúte tiltjuk. A helyiségbe, a hol lefektettük, ne tóduljon be az egész háznép, hanem annak leghiggadtabb tagja maradjon csak a vérző beteg mellett, biztató szóval az ajkán. A szoba hűvös legyen és csend uralkodjék benne, hogy a beteg megnyugodhassék. Szív működésének csöndesítésére hidegvizes, jól kicsavart ruhát tegyünk a szív tájékára (ezt mihielyt melegszik, főlváltjuk), szomjának csillapítására néhány korty jeges vizet, hig, gyöngén savanyu, hideg citromos vizet, esetleg néhány mogyorónyi jégdarabkát nyellessünk vele addig is, míg az orvos megérkezik. Csak ha például egy orvosi vér jelenik meg egyszerre s utána még hasonlóan módorban készült folytatódni a vérzés, akkor tartom indokoltnak azt a régi házi módszert, hogy

egy evőkanányi konyhasót nyellessünk a beteggel s ezután kevés vizet igyék. Ha a beteg már előzőleg orvosi kezelés alatt állott köhögéses baja miatt s köhögéscsillapító porai vannak kéznél, az nyét a további orvosi intézkedésig célszerű neki beadni, hogy köhögési ingerét csillapítsuk. S ha nagyon erős a vérzés és nincs orvos, kéznél s az orvost távoiról kell előhozni, akkor azon eljárásról folyamodunk, a mit már az ókorban ismertek az emberek, tudniillik a végtagok óvatos lekötéséhez. A felkart és a combokat széles nyomó pólyával (szükség esetén lehet ez egy törülköző szélességének hosszant hasított harmadrésze) mérsékelt erővel körülszorítjuk akképen, hogy a leszorított végtag elküljön s csakhamar kissé megduzzadjon, de el ne halványodjék, mert utóbbi esetben a kötés túlszoros volna s azt azonnal le kellene venni. A helyesen föltett pólya a betegnek lekött tagjaiban bizonyos fokú feszültsérszést okoz, de azért egy-két órahosszat rajt maradhat a felkaron, combon, a honnan a vérzés szüntével lassan eltávolítjuk.

A beteg további gondozása orvos föadata. Csak attól óvjuk felebarátainkat e helyütt is még egyszer, hogy a rendszerint néhány nap alatt könnyen elmúló tüdővérzés után az alapbetegség gyógyításához lássanak, az ügyet a vérzés megszüntetésével elintéztnek ne tekintsek, vegyék hasznát a riadójelnek, a mit a tüdővérzés számukra adott.

Az utcák öntözése.

Csikszereda város tanácsa legújabbán az összes háztulajdonosokhoz és bérlőkhöz a köztisztasági szabályrendelet egyik módosított szakaszára hivatkozással felhívást bocsátott ki, melyben felhívja őket, hogy 3 napon belül jelentsék be, hajlandók-e az öntözést ki-kijáza előtt önköltségen rendszeresen elvégeztetni, különben akik erre nem hajlandók — terhükre e címen „rovatal” vettetik ki.

Hát ez mind szép lett volna a folyó év tavaszán tartott egyik képviselőtestületi gyűlés előtt, ma azonban túlhaladott s így alapján véve szabályszerű felhívásnak nem tekinthető.

Mikor a köztisztasági szabályrendelet alapul vett szakasza meghozatott, még nem volt a városi költségvetésbe fogattartási költség beillesztve. Aki jelen volt ennek megszavazásán, jól emlékezhetik, hogy a képviselőtestület első sorban, sőt mondhatni, kizárólag az öntözés céljaira szavazta meg a fogattartást, aminthogy tényleg más érteleme nem lett is volna. Megszavazta pedig az akkor szintén megszavazott pótdóterhére.

Nem való eszerint a felhívásnak ama része, hogy a képviselőtestület a kettős fogat beszerzésére a tanácsot abban a hiszemben hatalmazta volna fel, hogy annak költségei, illetve a költségek egy része az öntözésért beszédendő összegekből fedeztetik. Anynyira nem való ez az indok, illetve „hiszem”, hogy ha a képviselőtestület csakis halvány sejtelmével bír annak, hogy az öntözésért a városi lakosságnak még külön „rovatal” is kelleitük majd fizetnie, a fogattartásra egyetlen egy fillért nem szavazott volna meg, annál kevésbbé annak teljes beszerzési és fentartási összegét.

Avagy nem jött volna-e a képviselőtestület önmagával is ellentétbe, ha engedi, hogy a lakosság ugyanazon címen két módon legyen pótdó fizetésnek kitéve?

Egyszer fizesse a rendes évi pótdódot és azonkívül mellette még vagy végezze azt a munkát, a miért a fogatot beszerezni határozta önmaga, vagy pedig fizessen még külön rovatalt is.

*) Az „Egészségügy” című új havi lapból.

Mikor tehát mindezekre figyelmet juttatjuk a városi tanácsot, felkérjük, hogy gondolja meg jól, mit csinál. A megszavazott fogatot csak indítsa meg öntözésre ujabbi megterhelés nélkül, különben a kivetendő „rovatal”-ból sok baj fog származni.

Vagy pedig a „fogat” beszerzésétől álljon el s az esetre beszélhetünk a köztisztviselési szabályrendelet hivatkozott intézkedésének végrehajtásáról. Ha a lakosság felszabadul több mint 2000 korona évi pótdadó tehertől, jobb szívvvel elkezeljük az öntözést házilag is. Ugyanazon dologért azonban kétszeres körülmények között nem fizetünk. Ilyet kár volt megkísérelni is.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Fodor Jánost, a gyergyószentmiklósi polgári iskolának eddigi helyettes igazgatóját a vallás- és közoktatásügyi miniszter a gyergyószentmiklósi polgári iskolába tényleges igazgatónak kinevezte.

— **Papválasztás.** A Szent Péter egyházközség plebánosi állásra 11-en pályáztak, még pedig Bálint Lajos csikcsatószegei, Lőrinc Sándor csikcsentimrei, dr. Kászoni Alajos kerélszentpáli, Várterész Antal gyergyó-ujfalvi, Miklós István gyergyó-alfalvi, Kádár Mátyás véczkei, Rápolti Ferenc uyujtói, Balog Ignác szárazpataki, Oláh Károly kaáli, Bors László imecsfalvi plebánusok és Kovács András helybeli segédlelkész. — A választás e hó 17-én lesz.

— **Évzáró vizsga.** A megyei polgári leányiskolában az évzáró vizsgálatok következő rendben fognak megtartani, június 20-án d. e. 8-tól hittanvizsgálat minden osztályban, d. u. 3 órától zenevizsgálat. 21-én d. u. az első osztály vizsgálat minden tantárgyból, d. u. 2-től a második osztály vizsgálat minden tantárgyból. 22-én d. e. 8-tól a harmadik osztály vizsgálat minden tantárgyból, d. u. 2-től a negyedik osztály vizsgálat minden tantárgyból. 23-án d. e. báláadó isteni tisztelet. d. u. záró ünnepély. 24-én d. e. bizonyítványok, rajzok és kézi munkák kiosztása.

— **A rendőrkapitány ur figyelmébe.** Az utcai vízlevezető csatornák több befolyó gödre a sok esőzés következtében beiszapolódott s e miatt az ott megállott piszkos víz nem épen kellemes illatokat terjeszt, ami egészen természetes. Tekintettel arra, hogy az ilyen szagok nemcsak a szaglóérzékere, hanem a közegészségügyre is veszedelmes kihatással lehetnek, a rendőrkapitány ur figyelmét még akkor is felhívjuk ezekre, ha esetleg azok tisztántartása nem tartoznék a rendőrség közvetlen felügyelete alá.

— **Erdélyrészi vásárok júniusban.** 14. Mocs, Szelistye. 15. Gyergyószentmiklós, Nagybarom. 16. Köröspatak, Zalatna. — 17. Bágyon. — 18. Szászbanyica. — 21. Topánfalva. — 23. Magyar Gorbó. — 24. Alsórákos, Alvinc, Csikkarfalva, Göröcsön, Kisselyk, Makfalva, Marosilye, Páncélcseh, Segesvár, Somkerék, Torda (Uj). — 25. Csákgorbó, Dobra, Magyar-Nagyzsombor, Mezöbodon, Hadad. — 26. Gerend, Oláhlapos, Sepsiszentgyörgy. — 27. Maroskece, Szerdahely, Teke, Szinye. — 28. Hosszúfalva, Oláhfalva (Kápolnás), Sárosberkesz, Szilágysomlyó, Zabola. — 29. Magyar Gy. Monostor, Petele, Ó-Radna, Sajóudvarhely. — 30. Boncida, Csik, Szépviz, Nagydísznód.

— **Az árpa és zab betegsége.** Az idén nagy számban küldöttek be gazdákat a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomáshoz árpát és zabot megvizsgálás végett, amelyek egy tüneteit mutatják. A betegség ismertető jele a növény levelein kisebb vagy nagyobb mértékben megjelenő rozsdaszínű, utóbb megfeketedő sávok, a melyek, ha nagyobb mértékben lépnek fel, a növény vagy semmi, vagy csak tökéletlen magot hoz. Linhardt György, a gazdasági akadémia tanára megállapította, hogy ez az idén nagyobb mértékben fellépő betegség oka az ugynevezett Nelmínthosporium gomba. Védekezésül ajánlja a következőket: 1. Nem szabad árpát arpa után vetni. 2. Tisztított és csávázott vetőmagot kell használni. 3. A tarlót mélyen kell szántani. 4.

A vidéknek megfelelő fajtát, esetleg tenyészkiválasztás által ellenállóvá nevelt árpát kell vetni. A zabban eddig számbavehető kárt még Magyarországon nem okozott a betegség, amely megtámadja a tengerit és cirokot is.

— **Kivonat a m. kir. kolozsvári VI. honvéd kerületi hadbizottsága által f. évi 561—907. sz. a. kiadott hirdetményből:**

A folyó évi előzetes ezred összpontosítások alatt Tordán, Homoródon és Köhalomon összpontosuló kerületbeli honvéd csapatok részére f. évi július hó 9-től kezdve 26-ig terjedő időre szükséges kenyér, zab, széna és alomszalma szállítása iránt, Tordán folyó hó 24-én d. e. 9 órakor, Köhalomon pedig 25-én d. e. 9 órakor a községi előjárások hivatalos helyiségekben biztosítási tárgyalás kizárólag írásbeli ajánlatok útján fog tartatni. Felhivatnak tehát az érdekeltek ajánlattevők, hogy ebbeli ajánlataikat a fent jelzett helyen és időben működő tárgyaló bizottsághoz annál is inkább nyújtják be, amennyiben később beérkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják. Az érdekeltek által a szállítási-feltételek fizetése a helybeli, valamint a kerületbeli honvéd állomás parancsnokság és kezelő bizottságnaknál megtekinthetők. Csikszere, 1907. június hó 12-én. A kivonat hitelűl: K á d á r, honv. áll. parancsnok.

CSARNOK.

K e t t e n .

Házás életünk kezdetétől fogva máig olyan boldog volt, olyan édes összhang zengette át, hogy legtávolibb emlékeimben sem találok egyetlen zavaró hangot sem. Olyanok voltunk, mint két hegedű melynek hurjai mindig egyformán zengenek. Ha az egyik megfeszült vagy megereszkedett, megfeszült vagy megereszkedett a másik is.

De hát mindjárt az első próba örökre összhangba hozta lelkünk hurjait. Együtt ültünk szánunkon lakodalmunk estéjén és elindultunk uj otthonunk felé, mely négy óra járásnyira volt a másik falucskától. És ez az út volt az én sok, sok édes emlékeim között a legédesebb. Olyan volt az, mint egy gyönyörű előhang közös életünk gyönyörrel teljes dallamához.

A válasz szüleitől kezdetben ugyan kissé keserű volt neked. Hisz' emlékezel, mikor lekísértük az utolsó vendégeket és a havat beragyogó lámpafénnyel bundáikba burkoltuk őket, hogyan siettünk, kiki a szobájába, hogy magunkra vegyük uti ruháinkat. Mielőtt készen lettél volna, már a lovunk elé állott s én vártalak atyád szobájában. Megjelentél az ajtóban. Levetted volt menyasszonyi ruhádat és egyszerű, komoly uti ruha volt rajtad. Fölemelkedtem, hogy éléd menjek, de te elsiklottál mellettem és sirva atyád ölbe vetted magadat. És onnan jó anyádéba és testvéreidébe. Ugy tettél, mintha nem is látnál, mikor köpenyed nagy zavarral válladra segitettem és én úgy éreztem, mintha valami rossz tetben volnék hibás. Nem is tudtál elszakadni kis testvérdéitől, a kik hajdon fővel futottak még jó messzire a szán oldalán, egyre szorongatva kezeidet és csak akkor váltak el tőlünk, mikor a keskenyedő uton a hóba süppedtek. Te hátra fordultál, hogy kendődet lobogtasd feljűk, habár setét volt és nem láttá azt más kivüllem.

— Anna, szóltam, ne sirj hát... halod, édesem, igyekezzél megnyugodni... És meg akartam ragadni kezdet, de te elhuztad és egyre sirva hazafelé néztél.

Már boldogtalannak kezdtem érezni magam, képzelnem kezdetem, hogy tán a szerelmed elenyészett, tán én semmit sem nyújthatok neked a helyett. A mit elvesztettél. Kicsi hija volt, hogy magam is sirva nem fakadtam. Ha akarod, visszafordulunk... Nem, nem, menjünk csak. Igyekezzél megnyugodni. De a helyek, melyek mellet elhajottunk, olyan ismerőssé voltak, annyi kedves emléket idéztek föl és én láttam, hogy a zokogás még folyvást remegtette egész testedet, mikor tova haladtunk szán-töfölteitek, kertkapuitok, sövényeitek, szalmalmalmotok, csüreitek mellett s a hidon

keresztű, melynek jobb oldalán setélt a szűlfölded tava apro kis szigeteivel,

De mikor egyszer a legismerősebb tájak s a legkedvesebb emlékek a hátunk megett voltak, és mikor az ut emléke kezdett erősebbé lenni, te is kezdtél megnyugodni, és zokogásod meggyűlt. Mikor lovam kissé meglágyította ígétését, és én ismét kezemet merészkedtem neked nyujtani, lehuztad keztyűdet és forró kézzsoritást adtál muffod belsejében.

— Szeretsz Anna?

Te letörtölted utolsó könnyeidet, vállamra hajtottad fejedet és újra forrón megszorítottad kezemet.

És ettől a pillanattól kezdte igazán az enyém lenni. Egyensúlyba jöttünk, kiki elfoglalta benne örökre helyét, lelkünk egymáshoz hajlott, hogy összeolvadjon egy egész életre.

Sütött a holdvilág, de az idő mégis enyhe volt, mert szelid felhők húzódtak az égen, melyekből néha-néha hópelyhek szállingóztak. Olykor hold kiragyogott fényesen, aztán megint elbujt a fellegek mögé. Az út egy setét, komor fenyvesen keresztül vezetett, a ló csak lépésben baktatott, és mi elkezdünk észrevételeket váltani egymás között.

— Azt a csengőt a ló nyakán mintha éppen egy ily felhős, holdvilágos éjtszakai út számára teremtették volna, jegyeztem meg én.

— Nekem is úgy tetszik, tetted hozzá és én úgy érzem, mintha minden más hang zavaró volna itt... vagy mintha ez a mi kis csengőcskénk bölcsődalt énekelne az egész tájéknak milyen csodásan beleillik e környezet összhangjába. hangja tán csak azért olyan gyöngye, hogy le ne rázza a havat azokról a lecsüngő ágakról.

Aztán tovább hasonlítgatták a csengő hangjának mindenféle árnyékát, a mint síkon, hegynek, völgynek, hol lassabban, hol gyorsabban hatottunk tova.

Az út mesgyéjén mértföld-rúd ácsorgott hótakarban.

— Nézd csak, milyen furcsa, szótál. — Milyen bohókás hősipka van a fején! Várj csak, ledobom róla.

Hólabdát csináltál s le akartad dobni de természetesen nem sikerült. Lepottyanna szétmállott a hóban.

Kendőd állad alatt megrendetlenkedett; kezembe adtad kalapodat, megoldad a kendőt a újra megkötötted. Ez az egész úgy megragadta a lelkemet, mert te egyszerre olyan anyásnak tűntél föl babrálásod közben mozdulataid olyan asszonyosoknak.

— Szeretsz? kérdeztelek.

— Szeretlek, szeretlek, mondottad te, mintha valami gyermeket vizsgálnál és mind a ketten kacajra fakadtunk. De aztán egyszerre elérzékenyültél és csókra nyujtottad arcodat.

— Oh, szeretlek bizonyvéghetetlenül... tudod-e azt... hát kétkedel benne?

— Nem kétkedem, de mindig akarom ajkadról hallani.

Aztán megint visszatértünk a természethez.

— Melyik tetszik neked jobban, mikor egészen tiszta holdvilág van, mint a minap, vagy mikor olyan félig fölleges, mint most?

— A mostani kedvesebb és olyan szelid, nincsenek azok a sötét árnyak az erdőben, és mikor a hópelyhek szállingóznak, eszembe jut gyermekkorom, mikor a hóban bujdosít játszottunk, éppen, mint a hold amott a fellegek között.

— Én nekem is, éppen azt akartam mondani... milyen sajtáságos, hogy olyan egyformák a gondolataink!

— Nekem úgy tetszik, mintha ez az éjtszaka és ez a holdvilág éppen a mi számunkra volna...

— Azok a fák az utfélen, ők bizonyára tudják, hogy mi itt ketten boldogok vagyunk... az susogják most egymásnak hogy ne', itt mennek ők... nem hallod-e?

— Igen bizony.
— Mondd csak, mikor kezdte engem igazán szeretni?

— Akkor, mikor hegedültél, és én kísértelek. Azt mondtad, hogy senki sem kísért még téged olyan érzellemmel. Hát te?

— Én mindjárt, mikor először láttalak... mikor először belemertem azokba a nagy, barna, őszinte szemekbe.

Egy előfogatos paraszt fiu érte be szánunkat és szánkóját hajtva, elkezdett mögöttünk dalolni. Ugy énekel, mintha mi ott se lettünk volna, a maga mulatságára és az erdő fáinak örömeire:

„Ne jőjj, babám, az nap, mikor hó esik,
Lábad nyomát mindenütt megismerik.”

És a mint befejezte és szájával csettentett lovának, mindjárt uj meg uj nótára gyujtott:

„Bánatot nem ismerek, hisz' ifju legény vagyok
S a világban bandukolok;
Apám meghalt s anyámat a bánat sírba vitte,
De én azért nem búsulok.”

Páratlan volt a módja, a hogy dalolt. Versztről versztre követett bennünket, majd gyorsabban, majd lassabban hajtva, a hogy jómagunk. Vég nélkül döltek a nóták belőle. És a hangulata változott. Mikor éppen valami szomorú, bánatos népdalt énekelte el, úgy látszott, hogy megsokaita és elterült egy kicsinyég a széles szánülésen.

Egyszerre csak letért az országútról egy erdei útra és így dalolt:

„Te arra mégy, én meg erre,
Két a merre
Otthonába húz a lelke.”

Csaknem hiányát éreztük, mikor hangját apródonként elnyelte az erdő mélye.

Különös gyermekded hangulat fogott el engem. Ugy tetszett, mintha nem is lettünk volna völgyégy és menyasszony, hanem két jó játszópajtás. Talán a táj hideg, télies derűje volt rám hatással, vagy tán az is, hogy aggódtam, nehogy újra fölébredjen benned a vágy régi otthonod után.

Apránkint akartalak onnan elköltöztetni, olyan észrevétlenül, hogy ne is érezd, hogy jutottál az egyik életből a másikba. És csak hajtottunk előre éppen olyan formán, mint már előbb is annyiszor szánkagattunk holdvilágos estéken mátkaságunk idején.

(Vége köv.)

Répáti viz

naponta friss töltésben kapható:

Nagy Gyulánál.

Levelezőlapok

fényképlenyomatok

nagy és szép választékban kaphatók:

Szoboda Miklós kereskedésébe

Répáti gyógyasfanyuiz

naponta friss töltésben kapható Niszel

Lőrinc és Testvére kereskedésében

Csikszereán.

Jó családból való 2—3 gimnáziumot végzett fiu tanulónak fölvételit Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszereán.

GROOM BENZIN motoraink

és cséplőlocomobiljaink csodákat mivelnek! Csak mi adunk 3 évi jótállást. Ha Budapestre jön, nézze meg.

Malom és villamvilágításu berendezések, szivógázmotorok, részletfizetés.

Árjegyzéket ingyen küld: Zámboreszky és Társai szabadalmazott önműködő motor favágó gépgyár b. t. Budapest, V Vígsház-utca 3. sz.

HÖLGYEK RÉSZÉRE NÉLKÜLÖZHETLEN Földes-féle LEGJOBB SZÉPÍTŐSZER A

Páratlan csodás hatása! **MARGIT Grême** óvakodjunk az utánzásoktól!

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrártást, (Mitteser) és minden más bőrbajt. Kislímítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít. Ára: kis tégl 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ: TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvetellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett utánküldi a készítő

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Raktár Helyt Gözsy Árpádnál. Gy.-Sztmiklóson Vákár Firéreknel.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 NAT. HOLD.

80.000 gyümölcsfa eltvány
1 millió gyümölcsfa alap
1 millió elkerítési szemet.
Szállítási költség a Rózsák
Begyarművelési társaság

250.000 szőlőültvény.
Európai és amerikai sima és
gyöberez szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESULT FA- és SZŐLŐÜLTVÉNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, ÉS AMBROSI M.

Egy jó családból való fiu **tanulónak** főlvetetik e lap kiadó-hivatalába.

Az amerikai Porcellán Puder

csak akkor valódi, ha az Amerikai Porcellán Puder Részvénytársaság hivatalos védjegye rajta van. Ugy mindennemű amerikai kozmetikai cikkek, mint amerikai arc Habcrém ára 4 korona. Urhölgyek szappan 1 korona 50 fillér.

A puder eredeti csomagolásban 5 és 3 koronás dobozban van forgalomban. Mintakövet ára 30 fillér, melyen a Chicágó is olvasható, az nem valódi.

Mindennemű kül- és belföldi illatszerek kapkátók

FEKETE VILMOS illatszerárban Csikszeredán.

Szives figyelmét felhívom a helyi és vidéki n. é. közönségnek 8 év óta Csikszeredában fenálló **könyvkötészetemre** hol minden e szakmába vágó munkák kellő szakértelemmel végeztetnek. — Szép munka, tartós és jutányos árak. Szives pártfogást kéri alázatos tisztelettel

Szemerjay Ferencz, könyvkötő-mester.

HESZ-féle mérlegek

ipari, gazdasági használatra, mint: szeker-, marja-, raktárszázas, lizedes- és tolösúlymérlegek. — Elismert kitünő elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításon legmagasabb díjban részesített

HESZ VIKTOR
I. Erd. hidmérleggyára Nagyszében
Árlapok ingyen és díjmentesen küld.

Tisztviselői kölcsönt

engedélyez 10—15, 20 évi törlesztés, fizetés letiltási kötvény depozitálása mellett, állami, megyei, posta vasuti tisztviselőknek.

Személy kölcsönt

2 kezes mellett. Bármely hitelügyre felvilágosítást nyújt. Általános Hitelforgalmi vállalat, Nagyvárád Szent János-utca 1. c.

FÉNYKÉPÉSZETI MÜTEREM!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai modern kornak megfelelő és kényelmesen berendezett teljesen új

Fényképészeti és Festészeti Mütermet

nyitottam Potoczky Pál kereskedő ur udvarán, (Nagy Gyula kereskedő ur átellenében.) Mütermemben az itt eddig nem készített legművésziességű kivitelű képek készítenek, ugymint: fényes, platinált többféle szines, továbbá selyem és bársonyra szintén többféle színben. Porcellánra stb. és a már meglévő legkisebb régi képekről életnagyságig bromezüst és olajban nagyitok.

Gyulai Ferenc fényképész Csikszereda.

Felvételek borult időben és ünnepnapokon is eszközöltetnek reggel 9 órától délután 6 óráig. — És mindezt oly művésziességű kivitelben, hogy a legmagasabb műértő igényeknek is megfelel. — Kivánatra vidékre is kirándulok. — Kereskedők részére tájékoztató levelezőlapokat szállítok és hozzá felvételeket is eszközölök.

Legnagyobb divatos ruhakelme raktár!

JAKAB JÓZSEF

POLGÁRI ÉS EGYENRUHA KÉSZÍTŐ, CSIKSZEREDA (Főtér).

Van szerencsém tisztelettel tudomására hozni a nagyérdemű közönségnek, hogy

FÉRFISZABÓ ÜZLETEMBEN

A LEGJOBB DIVATOS HAZAI GYÁRTMÁNYU gypju és kamgarn SZÖVETEKBŐL NAGY RAKTÁRT TARTOK melyekből a legcsinosabb kivitelben öltönyöket olcsó árak mellett készítek. — Nemkülönböztetve nagy raktárt tartok még mindenféle egyenruházati szövetekből is; elvállalok katonai, vasuti s egyéb egyenruhák a legrovidebb idő alatt elkészítését

Ajánlom továbbá a nálam raktáron levő és **nagy kelendőségnek örvendő karikahajós patent**

SINGER-FÉLE VARRÓGÉPEKET gyári áron, három évi jótállás mellett, havi részletfizetésre.

Ugyisint nálam olcsón beszerezhetők a géphez szükséges mindenféle kellekek. u. m. szíjjak, olajozók, csavarhuzók, hajók stb. Becses pártfogást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
Jakab József.

Legnagyobb divatos ruhakelme raktár!

Könyvnyomdai

munkák, u. m.: kereskedelmi, ipari és társadalmi célokra szükséges nyomtatványok, nagyobb terjedelmű művek folyóiratok meghívók, gyászjelentések, névjegyek csakis legizlésebb, legolcsóbb, szakszerűség tekintetében kifogástalanul — Szvoboda Miklós-nál (Csikszereda) készülnek; ugyanott kapható minden, — a könyvkereskedéshez tartozó cikkek.

Csarahonczy Portland Cement és földécserep, nyergesujfalusi Román Cement

határtalan tartósságu, legolcsóbb áron kapható nagy és kis mennyiségben az egyesült Cementgyárak bizományi raktárába, Csikszeredán

Wender Dávidnál.

Raktár és iroda: Rákóczi-utca, (a nagy dohánytőzsdével szembe.)

Nyomatott a Székelység könyvnyomdájában, Szvoboda Miklós-nál. Csikszeredában 1907.